

הישן תחת המטה פרק שני סוכה כד.

עין משפט
נר מצוה

יח א מ"י פ"ו מהל'
טומאת מת ה' ד:

רבינו חננאל

ושנין אימור ואימא הכי,
הא מתני' דקתני אוכלת
בתרומה, ו' יהודה היא
דלא חייש למיתה, והאי
דקתני אסור לאכול, ו'
מאיר דחייש למיתה.
דחניא עשאה לבהמה
דופן לסוכה, ו' מאיר
פוסל ור' יהודה מכשיר.
ואסיקנא ו' מאיר למיתה
דחייש, לבקיעת נוד לא
חייש. ואסיקנא לר'
יהודה, לעולם לא חייש
דלא, למיתה, ואמאי אסר בין
משום דלית ליה ברירה,
פ"י מי יבדר לנו כי
דלא, היין הנשאר הוא
התרומה והמעשר, שמו
אותו ששתה הוא היה
התרומה והמעשר. וכבר
פירשנוהו בשחיטת חולין
לכמה מקומות, לפיכך
לא הארכנו בה עכשיו.
וזה שאמר לכשיבא הגור, **אם יושב ושתה הוא**
שותה טבלין שכבר נקדע
הגור, אבל כל זמן שהגור
קיים אינן טבלין, דאמרין
הנה התרומה והמעשר
בנוד. (הא דתנן ביום
הכיפורים ו' יהודה אומר
אף אשה אחרת מתקנין
ע"פ אשה אחרת אשתו,
מעלה עשו בכפרה. [איכא
דאמרי אמר ו' אחא בר
יעקב וכו'.] פ"י הבהמה
מחיצה בידי שמים היא,
ועמידתה ברוח היא.

(ה) נראה דל' לעצור דר"מ
קאמר והא דתנן וכו'.

בין ירדו ללא ירדו ומיהו טעם זה לא יתכן גבי אס' זא חסם נמי מתני'
התם ככל ענין ומשיז' ליה צריכה והא דפריך צמרוזה (ב"ק דף
טז:) דר' יוחנן אדר' יוחנן צההיא דכל המתלקט וצההיא דלחין
שחלקו לקוחות הן ולא מחלק בין זו לזו משום דכל המתלקט מזכר
דצריז צפירוס ^(א) וסומקן להתצבר ע"י
תחלוץ יחאל ליה למימר לעולם דכל
הנלקט כדקמני ועוד יחאל ליה למימר
לעולם לא תיפוך ועוד דאפי' הוה
מחלק אכתי קשה ליה מההיא דלאמר
ר' יוחנן צריז כל הגט (גיטין דף
כה:) אף אחרון אינו פוסל משום
דאין צריזה אע"פ שמצבר דצריז
כשאומר איו שאלה אגרש זו
ומיהו צריז צריז כל הגט תרי
מילי דר' יוחנן הוה ליה למימר
צריכותא דמההיא דלקוחות הן לא הוה
שמעיין דאף אחרון אינו פוסל מטעם
דפרישית ועוד יס' לומר דהא דייק
ליה לרבי יהודה צריזה מיהא דלכי
מייט הו גיטא היינו משום דמוקי
פרק מי שאלו (שם דף עג:) בלאומר
מעט שאני צעולם דהיינו שעה אחת
קודם מיתתו שלא היתה השעה
מזכרת ולצורך כשמת אמרי' הוצר
הדבר שאותה שעה אחת היתה ולפי
טעם זה אין לדקדק מדשמואל ומכל
מקום פ' הקונט' אמת דהא צריז כל
הגט (שם דף כה:) צההיא דרבינו
צועלך ע"מ צריזה אלא וצההיא
דכלל מערבין (עירובין דף לו:) צההיא
דאס' זא חסם למזרח אע"ג דהו
תנאי משמע דלא מהני למאן דלית
ליה צריזה ואס' תאמר דהא לא
חייש ר"מ למיתה וצפרק ארבעה
אחין (יבמות דף כו:) תנן ד' אחין
שנים מהן שואין שתי אחיות ומתו
השואים אחיות הרי אלו חוללות ולא
מחייצות ומפרש התם בגמרא משום
דקסבר אסור לצטל מלות יצמין
דלילמא אדמיכס' חד מיית אידך
וקצטלת מלות יצמין וההיא משנה
רבי מאיר כדמוכח צפ"צ דיצמות
(דף יח.) משום דתתם מתני' ר"מ ויש

אוסרין. ואמרין גורה שמה יבקע הנוד ולא יבא לידי צריזה
ונמאל שמה טבלים. אלמא ר' יהודה חייש לבקיעת הנוד וכל שכן
למיתה אדם ור' מאיר לא חייש: אפוך. לא שניהו אצ"י כדקאמר
אלא אפכא שניהו אצ"י הא דלא חייש ר' יהודה והא דחייש ר"מ
ולאו מהלוקח יין שניהו אצ"י אלא
מהל דסוכה דר' יהודה לא חייש ור'
מאיר חייש: קשיא דרבי מאיר.
דבקיעת נוד ארבי מאיר דסוכה:
דלית ליה צריזה. ואפי' אינו נבקע
אסור: לכשיבקע. ניין בדבר כלומר
דלא חיישין לה: מתקנין לו.
מומנין לכהן גדול מערב יוה"כ: שמה
מטום אשמו. וכתיב (ויקרא טו) וכפר
בעדו ובעד ביתו ביתו זו היא אשמו:
כפירה. ככפרת יום הכפורים עשה
זו מעלה זו שחשש זה צמדי דלא
חייש צעלמא: ופרישין בין למ"ד
טעמא דר' מאיר משום שמה תצרה
בין למ"ד משום שמה תמות תרוייהו
מפרשי לרבי מאיר דמדאורייתא
מחיצה היא ורבנן גורש גורש תצרה
או תמות מיתא גבי סוכה מצוי
וציראות דר' מאיר לחומרא אכל גבי
גולל ר' מאיר מקיל וכיון דמדאורייתא
צטיל היאך יכול לטהרו מידי טומאת
גולל אלמא תנן צעירובין דבר שיש
זו רוח חיים מטמא משום גולל ור'
מאיר מטהר. וה"ה דמצי למיפרך
ממתינתא דלעיל דקמני ולא גולל לקצר
אלא ממתי' אלימא ליה לאקשוי
ועוד משום דקמני מטהר צהדיא
לשון קולא: רוח חיים לאו צדי אדם
הוא שהרי אין רוח צידו לנפשו:
העומדים צרות. על ידי רוח: לאו
מחיצה היא. דעיקר עמידתה דבר שאין
זו ממח' הוא: דאוקמה צווד פפות.
סמך הדופן על הנוד תפוח צרות:
הרי

בינייהו איכא בינייהו דאוקמה בנוד תפוח למ"ד מחיצה עומדת ברוח
אינה מחיצה הרי עומדת ברוח למ"ד אינה עשויה בידי אדם

לומר דלכילי עלמא חיישי' התם למיתה דלאחר שייצב לאחת פעמים שממתין השני זמן גדול מלחלוץ ומלייצב וחיישין שמה ימות צינתיס
אכל שמה ימות צומן מועט לא חיישין כבקיעת הנוד דהכא וא"ה והא לא חייש ר"מ לשמה מת דומן מרובה בפרק כל הגט (גיטין דף כה.)
דקתני בת ישראל הנשואה לכהן והלך צעלה למדינת הים אוכלת בתרומה בחזקת שהוא קיים ואצ"י לא מפליג התם בין שמה מת לשמה
ימות וסוגיא דשמעתין דפרק שני דיצמות כאצ"י דמשמע דקיבלה אצ"י מרבה וי"ל דאצ"י מדמה פרק כל הגט חששא דשמה מת דומן מרובה
לשמה ימות לאלתר למאן דחייש להאי חייש אכל פשיטא דלא לגמרי מדמי שמה מת לשמה ימות לאלתר דהא רבי יהודה דחייש
לשמה ימות לאלתר גבי צקיעת הנוד ואס' תימצי לומר דחייש נמי לשמה מת לאלתר א"כ אשת כהן שינא צעלה מפתח ביתה לא תאכל
בתרומה מכיון שנתעלם צעלה מעיניה וצריך שיהא צעלה תמיד לפניו צעלה שיהא אוכלת: רבי יהודה ורבי יוסי ור"ש אוסרין. הא
דבעי למימר בשמעתין וצעירובין (דף לו:) וצגיטין (דף כה.) וצמרוזה (ב"ק דף טט.) טעמא דר' יהודה משום דלית ליה צריזה אע"ג
דקתני צהדיא משום בקיעת הנוד דכוותי' אשכחן טובא שאין הגמרא חושב עיקר טעם אותו טעם המפורש בצמנה פרק המערכות
(וכנס דף עו:) גבי אצרי תמימה שנתערבו באצרי צעל מוס וצפרק שלשי דשצועות (דף כא:) גבי שבועה שלא אוכל ואכל כל שהוא חייב
דצרי ר"ע וצפרק שני דמכות (דף יז.) גבי כמה יאכל מן הטבל ויהא חייב ר' שמעון אומר כל שהוא וא"ה אי רבי יהודה לית ליה צריזה
אלמא צריזה ליה כר' יוחנן צריז כל הגט (גיטין דף כה.) וצפרק מעשר צהמה (בכורות דף יז.) דאמרין האחין שחלקו לקוחות הן ומחזירין
זה לזה ציובל אס' כן היאך מאל ידיו ורגליו צצית המדרש דלא משכתא דמיימי צבורים אלמא חד צר חד עד יהושע צן נון דצפרק הצויבל
(צ"ק דף ג.) אית ליה לר' יהודה קנין פירות לאו קנין הגוף דמי גבי דין יוס' או יומים וכן נמי לר' יוסי דמספקא ליה התם אי קנין
הגוף דמי או לאו והכא לית ליה צריזה וכי האי גוונא דייק צסוף השולח צגיטין (דף מה.) וי"ל דמדנין יוס' או יומים אין ללמוד צעלמא
אלא גבי מילי דעמד לחוד דהתם כתיבי קראי דכספו ותחת ידו מהאי טעמא לא מיימתי לה צהשולח כי מיימתי ההיא דשדה אחוה
ועוד יס' לומר דדוקא ר' יוחנן הוא דאית ליה הך סברא דמשום דלקוחות הן מחזירין זה לזה אכל איך אמוראי הו אמרי
דאע"ג דאין צריזה אין מחזירין כדקאמר' צריז כל הגט (שם דף כה.) וצפרק מעשר צהמה (בכורות דף יז.) דמכר הוא דלאמר רחמנא
דליהדר' ציובל ירושה ומתנה לא ור' יוחנן לא קשיא מרבי יהודה דהוה מפרש טעמא משום צקיעת הנוד מיהו לא יתכן טעם זה
לר' יוסי דע"כ לית ליה כמו שאפרש וא"ה דהכא לית ליה לר' יוסי צריזה וצפרק מי שאלו (גיטין דף עג:) אית ליה צריזה דתנן
ר' יוסי אומר מגורשת ואינה מגורשת ולכי מייט הו גיטא ולמאן דמחלק צריז כל הגט (שם דף כה.) בין תולה צדעת ענמו לתולה
צדעת אחרים יחאל ורצא דלא מפליג התם מפרש טעמא ^(א) משום צקיעת הנוד ורצה מפרש טעמא] פרק ככל מערבין (עירובין דף לו:) משום
דבעיין ראשית ששיריה ניכרין ומיהו אכתי קשה דצפרק ככל מערבין (שם) משמע דלית ליה צריזה לר' יוסי גבי מעשר שיש לי צצית
מחולל על סלע שעתה צדי מן הכיס ר' יוסי אומר לא חילל ויש לחלק משום צההיא דמי שאלו הדבר עומד להתצבר צודאי שהרי לא יחיה או
ימות ויש ליה צריזה טפי מההיא דסלע שעתה צדי מן הכיס שמה לא יצבר הדבר לעולם דכי האי גוונא נוכל לתקן דשמואל:
תלמוד

(א) [עירובין לו:] ויש"ן,
(ב) [שם לו:] ויש"ן, (ג) יומא
ב. ד. (ד) עירובין טו. ע"ש,
(ה) רש"א, (ו) רש"א,

מוסף רש"י

שמה יבקע הנוד.
והוצר שלא היה עומד
ללא ליה הפירה ושמה
טבלים למפרע (חולין
יד:) שהרי לא הוצר
התרומה מעולם (גיטין
כו.) לכשיבקע. ענין
דבר לאוסר, כלומר דלא
חיישין לה, דלא שמה,
דאי צמי מסר ליה לשומר
(עירובין לו:) וכע"ז חולין
יד:) כשיבא ליד כך והאי
טבלים שמה אכל אין לחוש
לכך דלא שמה יבקע
(גיטין כו.) מטמא משום
גולל. אס' עשאו גולל
לקבר טעמא לעולם צהלא
כמת ענמו ואפילו יטל
משם דמצי צפרק צהמה
המקשה (חולין עג.) וכל
אשר יגע על פני השדה
לרבות גולל ודופק (עירובין
טו.) ור' מאיר מטהר.
וטעמא דר' מאיר מפרש
ממסכת סוכה (כ"ח) משום
דקסבר כל מחיצה העומדת
ברוח חיים אינה מחיצה
(עירובין טו.)